

Rom 16, 16

16: Hils hverandre med et hellig kyss! Kristi menigheter hilser dere.

Nå har Paulus avsluttet sine egne hilsener i varm broderkjærlighet. Så antyder han hvordan han ville brødrene skulle bruke også et ytre tegn på den kjærlighet de hadde til hverandre. Han sier: Hils hverandre med et hellig kyss! Så varmt bør dere elske hverandre, sier han. Det er tydelig nok at det er kjærligheten, og ikke det ytre tegnet, som er hovedsaken. Det vet vi ikke bare ut fra apostelens åndelige sinn og generelt fullstendig ubundne holdning til ytre former. Men også av at dette broderkysset ikke var noe han påla som praksis for alle menighetene. Det var bare en mer tilfeldig, blant mange oppmuntringer, til å vise broderlig kjærlighet (1Kor 16: 20, 2Kor 13: 12, 1Tess 5: 26). Men dette har også senere vært praktisert. Dels innen den eldste kirken, dels også innen visse kirkesamfunn senere. Da helst etter en felles bønn under den hellige nattverd, hvor hver enkelt gav den som stod nærmest det hellige "kjærlighetens kyss" (1Pet 5: 14). Paulus kaller det altså "et hellig kyss", fordi det skulle være et uttrykk for det åndelige kjærlighetsforholdet, og ikke noe fra vårt naturlige følelsesliv. Da har vi altså forstått at Paulus her ikke ville foreskrive noen seremoni. Bare framelske en kjærlig omgang blant brødrene. Dermed må også enhver form vi uttrykker vår kjærlighet på, stå oss fritt, og bare formes ut fra hjertets egen holdning.

Kristi menigheter hilser dere. Alt det Paulus skriver, understreker bare det inderlige og kjærlige fellesskapet de første kristne hadde seg imellom. Ikke nok med at enkelte troende i én menighet hilste noen bestemte venner i en annen. Men hele menigheten ba apostelen gi uttrykk for deres kjærlighet og varme ønsker til en hel menighet. De opplevde samfunnet med hverandre som brødre for evigheten. Noe jo også alle kristne over hele jorden er; barn av samme Fader, arvinger til samme arv. Og da kan ingen skranker skille dem. De så ut over hav og land til fjerne menigheter, og ropte i ånden: Vi hilser dere, hellige brødre i Herren! - Gud, åpne våre øyne så vi også kan se denne ditt rikes herlighet, det dype fellesskapet mellom alle dine barn av alle slekter, folk og stammer over hele jorden! Gud, øk vår tro, og gi oss en brennende kjærlighet til hverandre!